

Esitys: Virojoen Kantturakosken vesivoimalaitoksen kalatien kalataloudellinen tarkkailuohjelma vuosille 2024–2029, Virolahti

Asia Kantturakosken Voima Oy on toimittanut 4.4.2024 Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Rannikon kalatalouspalvelut -yksikölle hyväksyttäväksi esityksen Kantturakosken kalatien kalataloudelliseksi tarkkailuohjelmaksi vuosille 2024–2029. Esityksen on laatinut Kala- ja vesitutkimus Oy. Ohjelmaesitys korvaa aiemmat 1.12.2023 ja 20.3.2024 toimitetut ohjelmaesitykset.

Toimintaa koskevat luvat ja tarkkailuvelvoite

Lupa Kantturakosken voimalaitoksen kalatien rakentamiseen perustuu Etelä-Suomen aluehallintoviraston 13.3.2017 Kantturakosken Vesivoima Oy:lle antamaan päätökseen (nro 69/2017/2, ESAVI/10850/2015), jota on osin muutettu korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 31.12.2019 (nro 6242, dnro 314/1/19 Vuosikirja).

Luvan mukaan kalatien tuli olla olennaisilta osin valmis neljän vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta eli 31.12.2023. Kalatien on oltava toiminnassa 1.5.2024 alkaen.

Kalatien käytöstä on määrätty lupamääräyksessä 6:

”6. Kalatiehen on juoksutettava 1.5.–30.11. välisenä aikana vähintään 0,2 m³/s suuruinen virtaama aina, kun Virojoen virtaama sen sallii. Vesivoimalaitos on tarvittaessa pysäytettävä Virojoen vähäisen virtaaman aikana kalatien vesityksen varmistamiseksi.

Kalatien alaosaan on tarvittaessa johdettava lisävetä pumppaamalla alakana- vasta tai johtamalla sitä putkella padon yläpuolelta houkutusvirtaaman lisäämiseksi, mikäli tarkkailu osoittaa, että kalat eivät riittävässä määrin hakeudu kalatien sisäänkäynnille. ”

Lupamääräyksessä 13 määrätään kalataloudellisen tarkkailun toteuttamisesta:

”13. Luvan saajan on Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla tarkkailtava kalatien toimivuutta. Ehdotus tarkkailusuunnitelmaksi on toimitettava kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi hyvissä ajoin ennen kalatien käyttöönottoa.

Tarkkailun tulokset on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Virolahden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarkkailusuunnitelmassa

8.4.2024

sanotuain määräajoin. Tarkkailutiedoton pyydettyessä annettava myös asianosaisille nähtäväksi.

Luvan saajan on toimitettava kolmen (3) ja kuuden (6) vuoden kuluessa kalatien käyttöönnotosta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle yhteenveto kalatien tarkkailutiedoista kyseiseltä ajalta. Mikäli tarkkailun tulokset osoittavat puutteita kalatien toimivuudessa tai kalojen alasvaelluksen toteutumisessa, luvan saajan on toimitettava kalatalousviranomaiselle lisäksi tarkkailutuloksiin perustuva selvitys kalatien toimivuuden parantamismahdollisuuksista mukaan lukien smolttiohjureiden asentaminen ja houkutusvirtaaman lisääminen.”

Mahdollisten kalatien muutostarpeiden ja smolttiohjureiden täytäntöönpanosta on määrätty lupamääräyksellä 5: ”*Kalatien rakenteita on tarvittaessa muutettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla kalatien toimivuuden sitä edellyttäessä.”*

Esitetty tarkkailuohjelma

Kalatien toimivuutta seurataan silmämääräisesti vuoden 2024 aikana. Syyskaudella toteutetaan teknistä kalatieseurantaa Riverwatcher -kalalaskurilla (Vaki). Kalalaskuriseurantaa toteutetaan uudestaan vuonna 2025, jolloin tarkkailu aloitetaan jäiden lähdettyä toukokuussa ja lopetetaan arviolta loka-marraskuussa veden lämpötilan laskettua pysyvästi alle 5 °C:een.

Kalatieseurannan tulokset raportoidaan vuoden 2026 loppuun mennessä ja ensimmäinen yhteenveto kalatien tarkkailutiedoista ajalta 2024–2026 toimitetaan 30.4.2027 mennessä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle. Mikäli laaditun yhteenvedon tulokset osoittavat puutteita kalatien toiminnassa, ensimmäinen selvitys kalatien parantamismahdollisuuksista toimitetaan kalatalousviranomaiselle 1.5.2027 jälkeen kuitenkin viimeistään 31.12.2027 mennessä.

Mikäli kalatieseurannassa ei ensimmäisen kolmivuotisjakson (2024–2026) aikana havaita kalojen hyödyntävän kalatietä tehdään kolmivuotisen tarkkailujakson (2027–2029) aikana tekninen kalatieseuranta yhden vedenjuoksuuskauten aikana.

Kalatien tulosten raportointiin sisällytetään asiantuntija-arvio kalatien toimivuudesta smolttien alasvaellusväylänä. Esitettyyn tarkkailuohjelmaan ei sisälly erillistä alasvaellustutkimusta.

Nähtävillä pito

Tämä kuulutus ja tarkkailuohjelmaesitys pidetään nähtävillä **8.4.–29.4.2024** Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Internet-sivustolla: www.ely-keskus.fi -> Varsinais-Suomi -> Ajankohtaista -> Kuulutukset. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

8.4.2024

Muistutusten ja mielipiteiden esittäminen

Niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen), varataan tilaisuus tehdä muistutuksia tarkkailuohjelmaesityksestä. Muilla kuin asianosaisilla on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiasta. Muistutukset ja mielipiteet on toimitettava **viimeistään 29.4.2024** ensisijaisesti sähköisesti osoitteella kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi tai postitse ELY-keskuksen Turun toimipaikkaan PL 236, 20101 Turku. Muistutuksen tai mielipiteen saatteena tulee ilmoittaa asian diaarinumero VARELY/7580/2023.

Lisätietoja

Kalastusbiologi Joonas Ikävalko, puhelimitse 050 350 8361 tai sähköpostilla joonas.ikavalko@ely-keskus.fi.